

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Radana Malíka v právní věci stěžovatelky **JUDr. I. B.**, za účasti **Zeměměřičského a katastrálního inspektorátu v Praze**, se sídlem v Praze 8, Pod Sídlištěm 9, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 1. 2005, č. j. 8 Ca 33/2004 – 31,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 1. 2005, č. j. 8 Ca 33/2004 – 31, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 4. 1. 2005, č. j. 8 Ca 33/2004 – 31, byla za použití ustanovení § 68 písm. b) s. ř. s. jako nepřipustná odmítnuta žaloba stěžovatelky proti rozhodnutí Zeměměřičského a katastrálního inspektorátu v Praze (dále jen „inspektorát“) ze dne 21. 11. 2003, č. j. O-65/666/2003/Pav, kterým bylo zrušeno rozhodnutí Katastrálního úřadu Praha-město (dále jen „katastrální úřad“) ze dne 26. 5. 2003, č. j. OR-8/2003-101/3, o opravě chyby podle § 8 odst. 5 zákona č. 344/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V odůvodnění usnesení městský soud uvedl, že dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí inspektorátu je vyloučeno z přezkumu soudem ve správním soudnictví. Oba správní orgány totiž rozhodly o zápisu věcného břemene užívání pro S. b. d. Z. M. na listu vlastnictví č. 598 pro katastrální území S. M., obec P., tedy nikoli o veřejném subjektivním právu, ale o právu soukromém. Městskému soudu již nepřisluší napadené rozhodnutí přezkoumat, protože nová právní úprava účinná od 1. 1. 2003 svěřila správním soudům přezkoumání jen těch správních rozhodnutí, jejichž předmětem jsou veřejná subjektivní práva. Na tomto závěru nemění nic ani usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 2. 9. 2004, č. j. Konf 62/2003 - 15, kterým byl vysloven právní názor, že je-li podána žaloba proti rozhodnutí správního orgánu o opravě

údajů v katastrálním operátu podle § 8 zákona č. 344/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je věcně příslušný k rozhodnutí správní soud. V tomto případě však šlo o opravu ohledně zápisu věcného břemene užívání a o uvedení zápisu věcného břemene.

Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., protože se závěry městského soudu v něm vyslovenými nesouhlasí. Stěžovatelka má za to, že k rozhodnutí o žalobě je příslušný správní soud. Je tomu tak především proto, že rozhodnutí katastrálního úřadu a inspektorátu byla vydána v rámci správního práva a v její věci jde tudíž o veřejná subjektivní práva. Jelikož šlo o opravu ohledně zápisu věcného břemene užívání, a tedy o opravu v katastrálním operátu, měl o žalobě také z tohoto důvodu rozhodnout právě správní soud. To ostatně potvrzuje i usnesení zvláštního senátu ze dne 2. 9. 2004, č. j. Konf. 62/2003 - 15, který vyslovil, že je-li podána žaloba proti rozhodnutí správního orgánu o opravě údajů v katastrálním operátu podle § 8 zákona č. 344/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je věcně příslušný k rozhodnutí správní soud. Proto se domáhala zrušení napadeného usnesení a vrácení věci k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Z obsahu spisu vyplývá, že katastrální úřad nejprve dne 11. 3. 2003 oznámil podle ustanovení § 8 odst. 4 zákona č. 344/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „katastrální zákon“) opravu chyby v údajích katastru nemovitostí a v souboru popisných informací vymazal zápis věcného břemene užívání na listu vlastnictví č. 598 pro S. b. d. Z. M. Prověřením zápisů v operátu katastru nemovitostí bylo totiž zjištěno, že zápis věcného břemene užívání měl být proveden souhlasným prohlášením o vzniku, změně nebo zániku práva učiněného osobou, jejíž právo zapsané dosud v katastru zaniká nebo se omezuje, a osobou, jejíž právo vzniká nebo se rozšiřuje. Vzhledem k tomu, že zápis byl proveden pouze dle jednostranného oznámení S. b. d. Z. M. ze dne 18. 10. 2000, katastrální úřad vyhověl návrhu stěžovatelky, protože šlo o chybu v údajích katastru podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 344/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Tentýž katastrální úřad pak vydal dne 26. 5. 2003, pod č. j. OR-8/2003-101/3, rozhodnutí podle ustanovení § 8 odst. 5 katastrálního zákona, kterým zamítl návrh na opravu ohledně zápisu věcného břemene užívání pro S. b. d. Z. M. na listu vlastnictví č. 598 v katastrálním území S. M., obec P., kde je zapsána budova č. p. 1052 na pozemku p. č. 262 a pozemek p. č. 262 s tím, že v části C na tomto listu vlastnictví nebude uveden zápis věcného břemene užívání pro S. b. d. Z. M. V tomto rozhodnutí dospěl katastrální úřad k závěru, že zápis věcného břemene užívání pro S. b. d. Z. M. měl být proveden souhlasným prohlášením bytového družstva a tehdejšího vlastníka budovy, což se nestalo. Toto rozhodnutí bylo poté k odvolání S. b. d. Z. M. zrušeno rozhodnutím inspektorátu ze dne 21. 11. 2003, č. j. O-65/666/2003/Pav. Odvolací orgán dospěl k závěru, že katastrální úřad pochybil, když v rozporu s hmotněprávními předpisy již provedený zápis věcného břemene opravil ve správním řízení, tj. v řízení o opravě chyby. Nemohlo jít o zřejmý omyl při vedení a obnově katastru za stavu, kdy strana oprávněná z věcného břemene, trvá na existenci tohoto břemene. Za stavu, kdy oprávněný z věcného břemene dokládá existenci toho břemene a trvá na něm, může se jeho zániku dovolat povinný z věcného břemene toliko žalobou u příslušného soudu, nikoliv však v řízení o opravě chyby v katastrálním operátu.

Z výše uvedeného vyplývá, že rozhodnutí katastrálního úřadu bylo vydáno podle ustanovení § 8 odst. 5 katastrálního zákona, protože se o toto ustanovení výslovně opírá. Pokud tedy bylo rozhodnutí katastrálního úřadu vydáno podle citovaného ustanovení, tedy v řízení o opravě chyb v katastrálním operátu, bylo i rozhodnutí inspektorátu vydáno v témže řízení. Obě správní rozhodnutí, která na sebe podle § 8 odst. 5 katastrálního zákona navazují a jsou vzájemně spojená, byla vydána v řízení o opravě chyb v katastrálním operátu podle tohoto ustanovení katastrálního zákona.

Nejvyšší správní soud má za to, že není významné z hlediska příslušnosti k vydání rozhodnutí o žalobě konstatování inspektorátu v odůvodnění napadeného rozhodnutí, že „odvolací orgán dospěl k závěru, že katastrální úřad pochybil, když v rozporu s hmotněprávními předpisy již provedený zápis věcného břemene opravil ve správním řízení, tj. v řízení o opravě chyby...“. Je tomu tak proto, že toto konstatování v rozhodnutí odvolacího orgánu nemění nic na charakteru tohoto rozhodnutí, které bylo vydáno v řízení o opravě chyb v katastrálním operátu, stejně jako prvostupňové správní rozhodnutí, jež se o ustanovení § 8 odst. 5 katastrálního zákona výslovně opírá a jež se tak stává vlastně rozhodnutím o opravě chyb v katastrálním operátu, byť v negativním smyslu.

Je přitom skutečností, že podle ustálené judikatury zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (např. usnesení ze dne 2. 9. 2004, č. j. Konf. 62/2003 - 15, uveřejněném pod č. 403/2004 Sb. NSS, usnesení ze dne 22. 6. 2005, č. j. Konf. 8/2005 - 16) je příslušný vydat rozhodnutí ve věci žaloby proti rozhodnutí inspektorátu o opravě údajů v katastrálním operátu soud ve správním soudnictví. Institut opravy chyb v katastrálním operátu podle této judikatury slouží k uvedení údajů katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin a není prostředkem k rozhodování o správnosti zápisu věcného práva k nemovitostem. Opravou chyb v katastrálním operátu se tak nemění právní vztahy k nemovitostem. Rozhodováním v řízení o opravě chyby v katastrálním operátu se řeší pouze otázka, kdo bude evidován jako vlastník určitých nemovitostí v katastru. Rozhodnutí z takového řízení vzešlé tak nemá hmotněprávní, nýbrž jen evidenční účinky a nezasahuje se jím do soukromoprávních vztahů. Rozhodování o žalobách brojících proti rozhodnutí o opravě chyb v katastrálním operátu proto není svěřeno obecným soudům rozhodujícím podle části páté občanského soudního řádu, ale rozhodnout o věci přísluší soudu ve správním soudnictví.

Nejvyšší správní soud z uvedeného dovozuje, že příslušný vydat rozhodnutí ve věci žaloby stěžovatelky proti rozhodnutí inspektorátu byl tedy městský soud jako soud správní, který tak nemohl žalobu odmítnout podle ustanovení § 46 odst. 2 s. ř. s. za použití ustanovení § 68 písm. b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud má za to, že městský soud nemohl postupovat podle ustanovení § 46 odst. 2 s. ř. s. i z jiných důvodů. Podle citovaného ustanovení soud návrh odmítne také tehdy, domáhá-li se navrhovatel rozhodnutí ve sporu nebo v jiné právní věci, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení, anebo domáhá-li se návrhem přezkoumání rozhodnutí, jímž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci. V usnesení o odmítnutí návrhu musí být navrhovatel poučen o tom, že do jednoho měsíce od právní moci usnesení může podat žalobu a ke kterému věcně příslušnému soudu. Přestože z odůvodnění napadeného usnesení není patrné, podle které věty prvního souvětí ustanovení § 46 odst. 2 s. ř. s. městský soud rozhodoval, je z povahy věci patrné, že muselo jít o ustanovení druhé věty prvního souvětí, protože se stěžovatelka žalobou domáhala přezkoumání správního rozhodnutí inspektorátu, kdežto první věta prvního souvětí

se týká občanskoprávních věcí, kde žádné správní rozhodnutí nebylo vydáno. Za tohoto stavu potom nemůže obstát závěr vyslovený městským soudem v odůvodnění svého rozhodnutí, že „V daném případě Katastrální úřad Praha-město a posléze Zeměměřický a katastrální inspektorát napadeným rozhodnutím rozhodl o zápisu věcného břemene užívání pro S. b. d. Z. M., tedy nikoli o veřejném subjektivním právu, ale o právu soukromém. Jelikož jde o rozhodnutí v soukromoprávní věci, Městskému soudu v Praze již nepřísluší ve správním soudnictví toto rozhodnutí přezkoumat a ve věci rozhodnout a nezbylo tedy, než rozhodnout o odmítnutí návrhu...“.

Jak již bylo uvedeno, inspektorát ve svém rozhodnutí nerozhodoval o zápisu věcného břemene užívání pro S. b. d. Z. M., tedy o soukromém právu, ale naopak dovodil, že katastrální úřad pochybil, pokud již provedený zápis věcného břemene opravoval v rozporu s hmotněprávními předpisy ve správním řízení a že se proto povinný z věcného břemene může dovolávat zániku tohoto omezení vlastnického práva toliko žalobou u příslušného soudu a nikoliv v řízení o opravě chyby v katastrálním operátu. Inspektorát tedy nerozhodoval v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci (o zápisu věcného břemene užívání pro S. b. d. Z. M., jak tvrdí městský soud, resp. o existenci či neexistenci věcného břemene, ale jako odvolací orgán v řízení o opravě chyb v katastrálním operátu, v němž označil postup katastrálního úřadu za nesprávný a z tohoto důvodu zrušil rozhodnutí správního orgánu I. stupně bez vrácení věci k novému projednání a rozhodnutí s návodem, jak je možno dále postupovat (nikoli v řízení správním, ale občanskoprávním). Rozhodnutí inspektorátu tak nemá hmotněprávní účinky, nezasahuje se jím do soukromoprávních vztahů a nejde tedy o rozhodnutí v soukromoprávní věci ve smyslu ustanovení § 46 odst. 2, druhé věty prvního souvětí s. ř. s. Z těchto důvodů by proto podáním žaloby ve vztahu k rozhodnutí inspektorátu nedošlo k přesunutí věci z pravomoci správního orgánu do pravomoci soudu, který by o uplatněném právu rozhodl s konečnou platností v řízení podle nové části páté občanského soudního řádu. Rozhodnutím tohoto správního orgánu nebyla založena, změněna, zrušena, určena nebo zamítnuta práva nebo povinnosti stěžovatelky (§ 246 odst. 1 o. s. ř., ve znění účinném od 1. 1. 2003) a správní orgán ani nerozhodoval o věci, která vyplývá z občanskoprávních vztahů (§ 244 odst. 1 o. s. ř., ve znění účinném od 1. 1. 2003). Inspektorát měl totiž na mysli podání žaloby v občanskoprávním řízení mimo rozhodování správního orgánu, v němž by se řešil spor o existenci či neexistenci věcného břemene užívání, k jehož rozhodnutí nemá správní orgán žádnou pravomoc. Nejvyšší správní soud proto i z uvedeného dovozuje, že příslušný vydat rozhodnutí ve věci žaloby stěžovatelky proti rozhodnutí inspektorátu, jímž bylo zrušeno rozhodnutí katastrálního úřadu o opravě chyby v katastrálním operátu, byl městský soud.

Stěžovatelka proto v kasační stížnosti, byť bez bližší argumentace, opodstatněně tvrdí, že v její věci bylo rozhodováno o opravě chyby v katastrálním operátu a tudíž byl příslušný k vydání rozhodnutí o její žalobě soud ve správním soudnictví.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů usnesení městského soudu zrušil pro nezákonnost (§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.) a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). O kasační stížnosti bylo rozhodnuto bez jednání, protože takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

V dalším řízení je městský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

V novém rozhodnutí rozhodne městský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. ledna 2006

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu